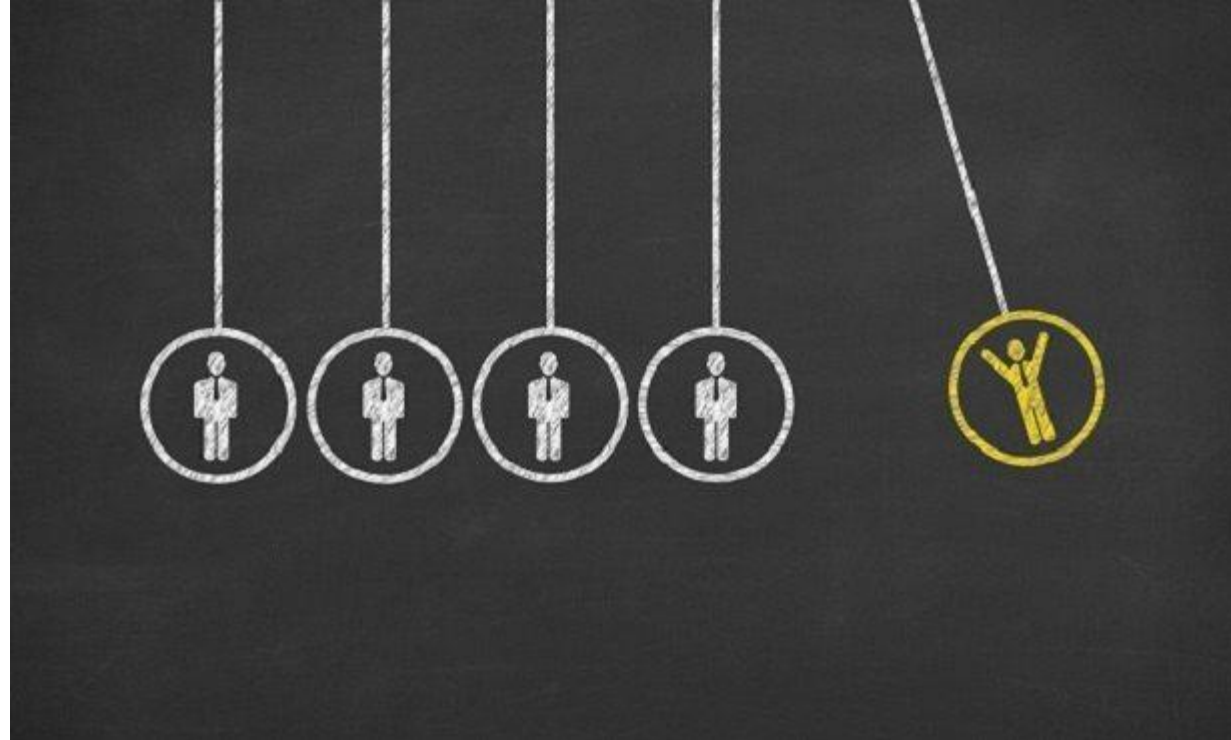

Ministry of
Environmental
Protection

Environment-related product information in Republic of Serbia

November 2020

- Environment-related product information :

Mandatory

Voluntary

- Information about material type and recyclability of packaging

- Information about hazardous substances and mixtures

Information standardised in frame of ISO/TC/207 – a set of standards of order 14000, types I, II and III (Table 1) i.e. environmental labelling:

- o Type I - according to ISO 14024
- o Type II - according to ISO 14021
- o Type III - according to ISO 14025

- Information about energy consumption on electric appliances

- Type 1 of eco labels

Eco labeling

National Eco labeling system has been established by the rulebook on Ecolabel Official Gazette RS No. 49/2016 which was inline with Regulation (EC) N°66/2010

„FLOWER“ Eco labeling of the EU, which was inline with Regulation (EC) N°66/2010

The national eco-labelling system has been established in accordance with the Rulebook on closer conditions, criteria and procedure for obtaining the right to use Eco label, elements, design and manner of use Eco label for products and services (Official Gazette of RS, No. 49/2016). With this rulebook we are transposing the provisions of the Regulation (EC) No 66/2010 in our Legal system followed by 26 Decisions which provisions are about to set requirements for the product groups.

Serbian National Eco label

2 Companies

5 Licences
373 Products

Commission for assess the fulfilment of the conditions for granting the right to use the eco-label

- Minister in charge of environmental protection shall form a Commission for determining the fulfilment of the conditions for granting the right to use the eco-label.

Request

- The request shall be considered by the Commission, taking into account all stages of the product life cycle.

- In the procedure of reviewing the request, the Commission may require the opinion of an expert in the field of importance for determining the fulfilment of the prescribed conditions.

Keeping records

The Ministry keeps records of submitted requests and awarded labels.

Information

The Ministry informs the interested parties and the public about:

- the Eco-labelling program;
- the procedure for determining the right to use and revoke the eco-label;
- products and product groups that can be eco-labelled ...

A printed brochure was created for each of the 26 product groups. The brochures contain the key parameters listed in the criteria

**ПОДЕСИTE ЗАHET DA DOBETE
PRAVA NA KORISANJE EKO ZNAKA**

**DAJTE SVOM PROIZVODU
KORISAN EKO ZNAK – EKO ZNAK
REPUBLIKE SRBIJE!**

За кредитност Еко знака гарантује Министарство пољопривреде за постојеће животне средине.

За брзу правду за ви изворе светлости које производите могу доћи у обзир за добити Еко знака, и не подијете чек листу на другој страни.

Обавезите правилно коришћење Еко знака за изворе светлости које производите у складу са свим условима и захтевима, такође и да извори светлости које сте производили немају енергетичку животну средину.

Када се Еко знак налази на изворима светлости које сте Ви производили то ће гарантовати:

- Савремену технологију енергије
- Оптималну употребу енергије
- Оптималну употребу супстанци штетних за животну средину и јавно здравље.
- Брзу стварну контролу квалитета и бржу правду ако производите
- Упутства за коришћење у складу са употребљеним условима за животну средину.

Еко знак за изворе укључује све изворе светлости са светлосним fluxom ≥ 40 и ≤ 12.000 лумања за светлу јакост, са максималним или изједначеним перформансима на једну енергетичку јединицу и поредом су за производњу изједначеног светла. У ову групу производа могу ући различите јединице светлости, саједва са свим условима квалитета, објективним светлосним, вама за пројекторе, флуорисања јакости, тавна за општејавне, системна на батерији и системна извори светлости које не могу намислити на светлу јакосту. Такође, у ову групу производа могу укључити светле прсте извори светлости, али се не укључују директно на светлу јакост и мерисае: инсталационе компактне флуоресцентне саједва, саједва са укљученим нити, саједва 1,523.

**ИСПУНИТЕ ОЧЕКИВАЊА
ВАШИХ КЛИЈЕНАТА**

Са Еко знаком Републике Србије на вашим производима, показујете квалитетну веродостојан начин за лако препознатљиве добре производне услове у области животне средине.

Купци су данас све више заинтересовани за утицај производа и резултат на животну средину. У Изјави о Утицају на животну средину од пут изјављивања пожељно би да изради „зелених производа“ који су јасно показивају кредитност показивао о животне животне средине, на које су се немисао организација.

ЕКО ЗНАК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ЗНАЧИЧНА ЕКО ОЗНАКА ЗА ПРОИЗВОДЕ СА МАЊИМ НЕГАТИВНИМ УТИЦАЈЕМ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ОД ДРУГИХ КОЈИ ПОСТОЈЕ НА ТРЖИШТУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Група за стандарде и чистоту производњу

Тел. +381 (0)11 26 90 520

ИЗВОРИ СВЕТЛОСТИ

ЗЕЛЕНИЧКИ ОЗНАКА ЗА ПРОИЗВОДЕ СА МАЊИМ НЕГАТИВНИМ УТИЦАЈЕМ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ОД ДРУГИХ КОЈИ ПОСТОЈЕ НА ТРЖИШТУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.

ОБЛАСТ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ПРОИЗВОДА	КРИТЕРИЈУМ	ОЦЕНАВАЊА
Производња	Опасни супстанци и отпад	Производ или његови делови не смеју да садрже супстанце које излажу критеријум за утицај на животну средину које излажу забринутост, или супстанце или отпад које излажу забринутост од токсичности изазваном од општејавне деу природе. Производи са Еко знаком морају које се одnose на критеријум за изворе светлости. Производ или његови делови не смеју садржати супстанце које се, у складу са прописима којима се регулише управљање хемикалијама, налазе на Листи супстанци које излажу забринутост, у концентрацијама већим од 0,1 % масеног дела. Ако је концентрација више од 0,1%, применити се специфичне прописне концентрације које су одређене у складу са прописима којима се регулише класификација хемикалија (у складу са CLP/GHS системом). Ако се у производном процесу користе неки опасни супстанци, он мора да укључује захтеве за општејавне материјалне критеријуме. Пред тога, производу се не сме додати DNP (ди-н-оксен фталат), DHP (ди-н-оксен фталат), DOP (ди-н-оксен фталат). Садржај отпада у опасним деловима не сме бити већи од 50% масеног.
Производња	Амбијент	Када се за паковање користе картонске кутије, оне морају да буду израђене од најмање 80% рециклираног материјала. Када се за паковање користе пластичне кутије, оне морају да буду израђене од најмање 50% рециклираног материјала.
Производња	Индекс репродукције боја	Индекс репродукције боја (Ra) извора светлости мора бити већи од 85.
Производња	Уклоњивост боја	Извор светлости треба да има расток температуре узајамно излазне боја (correlated colour temperature - CCT) у складу са техничким спецификацијом Max. Ra или боље.
Корисност	Дуготрајна одрживост	Морају се поштовати основна начела и права у вези са условима рада. Носилац еко знака мора осигурати да производња извора светлости поштује концентрацију MOP у вези са дефиницијом радном, правном радом, здрављем и безбедности, дискриминацијом, дисциплином, радним временом, минималним зарадама, слободом удруживања и колективним преговорима.
Корисност	Пулси за мерисаје	Специфичне информације које се достављају за производ: за саједва са укљученим нити, наводи се одражавајући о величини и обиму извора светлости у поређењу са обичним саједвама са укљученим нити; за саједва са две укључене нити, наводи се да је ефикасност извора светлости боља када се користи са високофреквенцијом електронском контролном опремом; упутства за чишћење у случају разлагања флуоресцентних извора светлости; правилно одржавање саједва (ваљанића) како би се осигурале перформансе; гајачки светла штеде се и енергија и новац. За више информација, видети правилина за Еко знак првог који се односи на критеријуме за изворе светлости.
Корисност	Информација на Еко знаку	Опционо део знака са простором за текст садржи следећи текст: Висока енергетска ефикасност – уштеда новца, Продужен век трајања Испитане перформансе
Корисност	Енергетска ефикасност, век трајања, здравствено утицаје и саједва нити	Извори светлости морају укључивати следеће захтеве: Енергетска ефикасност Са једном и две укључене нити: 10 % боља од вредности прима/ватт према разреду А Век трајања (h/lm) Са једном укљученом нити: 15.000 Са две укључене нити: 20.000 Жива (lm/h) Са једном укљученом нити: < 1,5 Са две укључене нити: < 3,0 За више информација, видети правилина за Еко знак првог који се односи на критеријуме за изворе светлости.
Корисност	Уклоњивост/излучивања	За компактне флуоресцентне саједва (CFI) и LED саједва, број циклуса укључивања/искључивања које извор светлости може издржати пре прераде мора бити већи од века трајања који је изражен у сатима. За саједва за које се наводи да подрже често искључивања, тај број мора бити већи од 60.000 циклуса укључивања/искључивања.

✓ Чек листа – служи само за прелиминарну процену испуњености критеријума

THE ULTIMATE FLOORING EXPERIENCE

Salsa

URAAAA!!!
Naše pelene su dobile EKO ZNAK Republike Srbije!

dajday

SINCE 1980.

Република Српска
МИНИСТАРСТВО ПОСЕЛОВАЊА,
РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Додељује:
овом производу

ЕКО ЗНАК

ПРИЛИКОМ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
ENVIRONMENTALLY FRIENDLY

Компанији „KERAMIKA KANJIZA D.O.O.“ за производ „Domus Antico 40x40“ – из асортимана чврстих покривки

Ова решења важе три године

У Беолици,
17.03.2014. године

Expences

Administrative Tax

Tarif No 190:

20.830 dinar – around 180 EUR

- Expert fee 10.000 + 5.000 dinar
- Around 130 EUR

Lessons learned

In 2009, we introduced Ecolabeling system in Republic of Serbia and we learned few lessons about main drivers for the ecolabeling process:

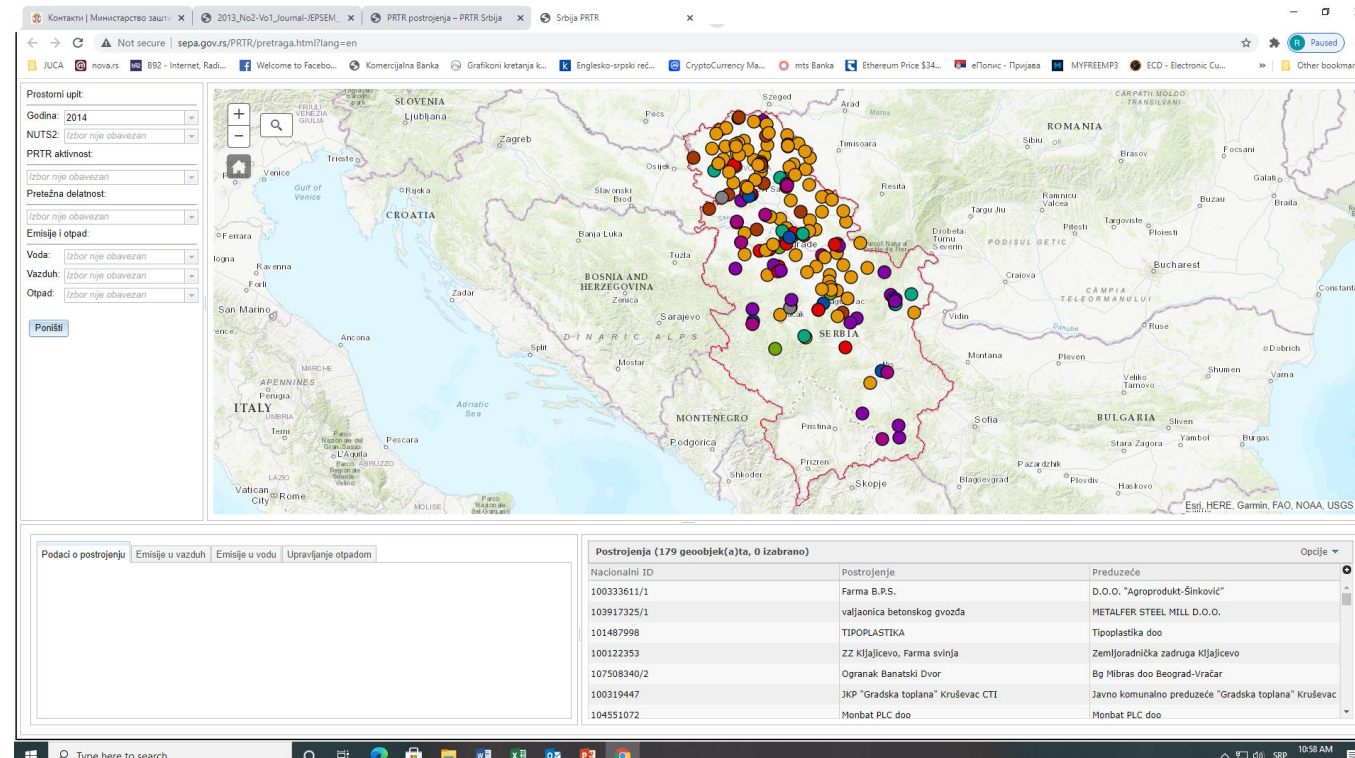
- There must be a stable market in place;
- Decision-makers in the Ministry must embrace Eco-labeling system as a tool for achieving goals in environmental sector;
- First Eco-label award for the product initiated a great deal of interest in industrial sector, it came from;
- The companies awarded for the Eco-label are very interested in presentation of their Eco-label products to the customers and to the general public, but the greatest interest is turned toward state action about Eco-label criteria in the Green public procurement process.

Possible connection of environment-related product information and PRTR (Pollutant Release and Transfer Register) in the Republic of Serbia

An organisation or a person, who puts the product or service on the market, could make an extra effort and state its impact on the environment expressed per unit of product. The data could involve their consumption of electricity, water and raw materials per unit of product terms, including those with respect to emissions (for starters, we can use CO2 eq.) Many companies are already doing this and publish information about it.

Area query:

Year: 2014

NUTS2: *The choice is not mandatory*

PRTR activity: *The choice is not mandatory*

NACE Code: *The choice is not mandatory*

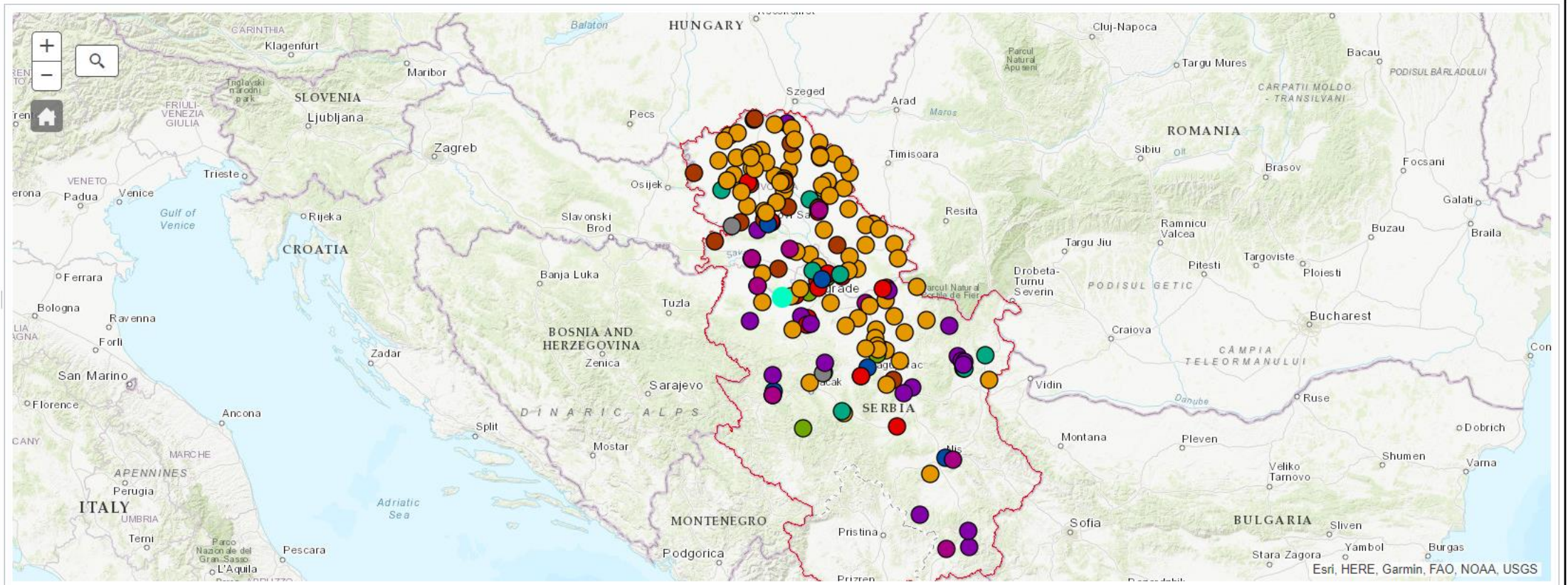
Emissions and waste:

Water: *The choice is not mandatory*

Air: *The choice is not mandatory*

Waste: *The choice is not mandatory*

Reset

Facility data

Emission to air | Emission to water | Waste generation and management

Pollutant name: Particulate matter (PM10)
 Pollutant code: **PM10**
 Method basis: Calculation
 Amount: 921000 kg

Pollutant name: Sulphur oxides (SOx/SO2)
 Pollutant code: **SOX**
 Method basis: Calculation
 Amount: 104000000 kg

Pollutant name: Nitrogen oxides (NOx/NO2)
 Pollutant code: **NOX**
 Method basis: Calculation
 Amount: 15400000 kg

Facilities (179 features, 1 selected)

National ID	Facility Name	Company Name
103723527/5	Farma Ruklade	Vindija doo Lajkovac, prehrambena industrija
106684675/1	FARMAHALAS d.o.o. Farma svinja	FARMAHALAS d.o.o. ADA
101444168	Panonija ad, Farma svinja	Panonija ad
101217456/2	PD Termoelektrane Nikola Tesla, TENT B	PD Termoelektrane Nikola Tesla
102513866/1	SPIK IVERICA DOO	ŠPIK IVERICA DOO
101971763/2	Union MZ doo, Farma svinja Mustapic	Union MZ doo
100886978	Flotacija	Rudnik i flotacija Rudnik DOO

The results of the calculation of the Combined Margin (CM) Emission Factor are presented in document „Calculation of the Carbon Emission Factor for the Serbian Power Grid“

The CEF for the Serbian national grid turned out to be:

$$\mathbf{EF_{grid,CM,y} = 0.945 \text{ tCO}_2/\text{MWh}}$$

This value, which represents the Carbon Emission Factor of Serbian national power grid, will be used in the estimation of the carbon emission reductions in the Country.

Thank you

Rade Ostojić,
Head of department for standards and cleaner
production

Republic of Serbia
Ministry of Environmental Protection
Tel: 011/26-90-520; 31-32-572
E-mail: Rade.Ostojic@ekologija.gov.rs